

Załącznik nr 1
do Zarządzenia nr17/2013/2014
Dyrektora Miejskiego Przedszkola Samorządowego
w Suchej Beskidzkiej

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA O ZNĘCANIE SIĘ RODZICA/OPIEKUNA PRAWNEGO NAD DZIECKIEM.

I. Regulacje prawne:

1. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r., w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, które nakłada konkretne zadania na instytucje systemu oświaty.*
2. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.*
 - W myśl ustawy przemoc w rodzinie, w stosunku do jej członka, jakim jest dziecko, ma miejsce wówczas, gdy jest ono narażone na niebezpieczeństwo utraty zdrowia, jest naruszona jego godność, nietykalność cielesna, gdy dziecko doznaje cierpienia i krzywdy. Ustawa nakazuje udzielenie pomocy dziecku dotkniętemu przemocą w rodzinie w formie interwencji i przeciwdziałania przed dalszym krzywdzeniem.
3. *Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r. (Dz. U. Nr 9, poz. 59 z późn. zmianami), a w szczególności w:*
 - **Art. 95 § I**, który mówi, że "Władza rodzicielska obejmuje w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka, z poszanowaniem jego godności i praw".
 - **Art. 96 § I**. "Rodzice wychowują dziecko pozostające pod ich władzą rodzicielską i kierują nim. Obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie do pacy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień".
 - **Art.961**. "Osobom wykonującym władzę rodzicielską oraz sprawującym opiekę lub pieczę nad małoletnim zakazuje się stosowania kar cielesnych".
 - **Art. III § I**. "Jeżeli (...) rodzice nadużywają władzy rodzicielskiej lub w sposób rażący zaniedbują swe obowiązki względem dziecka, sąd opiekuńczy pozbawi rodziców władzy rodzicielskiej. Pozbawienie władzy rodzicielskiej może być orzeczone także w stosunku do jednego z rodziców".

II. Definicje:

Złe traktowanie dzieci obejmuje zjawiska związane z ich zaniedbywaniem, fizycznym i emocjonalnym znęcaniem się nad nimi oraz nadużyciami seksualnymi.

Zaniedbywanie - to długotrwałe niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka zarówno biologicznych, jak i psychicznych, np. prawidłowe żywienie, pielęgnacja i higiena, wypoczynek i rozrywka, opieka medyczna oraz edukacja. Z zaniedbywaniem dziecka mamy do czynienia wówczas, gdy opieka sprawowana przez rodziców nie zaspokaja tych potrzeb.

Przemoc fizyczna - oznacza wszelkie celowe formy zachowań, w konsekwencji których dziecko doznało bólu i cierpienia. To zadawanie fizycznych ran poprzez: stłuczenia, poparzenia, bicie paskiem, kablem, dłonią, złamania kości powodowane kopaniem, uderzaniem pięścią itp. To także popychanie i szarpanie.

Przemoc emocjonalna - jest to forma przemocy nie tylko trudniejsza do określenia, ale również znacznie trudniejsza do zaobserwowania. Przemoc emocjonalna jest stosowana wówczas, gdy dziecko doznaje odrzucenia emocjonalnego, braku zainteresowania i wsparcia, nieposzanowanie jego godności, upokorzenia, wzbudzania poczucia winy. W zakres przemocy emocjonalnej wchodzi także różne formy nadopiekuńczości, które w sposób zamierzony odbierają dziecku poczucie bezpieczeństwa, narażają go na lęk, nadmierne kontrolowanie, szantażowanie, wywieranie presji psychicznej, wymuszanie lojalności.

Przemoc seksualna - oznacza wykorzystywanie dziecka dla uzyskania przyjemności seksualnej przez osoby starsze od dziecka i dorosłe. Wyróżnia się dwie kategorie przemocy seksualnej:

- nadużycia obejmujące dotyk - to stosunek lub próba odbycia stosunku, stymulacja seksualna,
- nadużycia bez dotyku - zmuszanie do rozbierania się, oglądania aktów płciowych, rozmowy o seksie, ekshibicjonizm, itp.

ETAPY POSTĘPOWANIA:

1. Wnikliwa obserwacja dziecka: jego wyglądu, zachowania.

Analiza psychologiczna wytworów działalności dziecka (rysunku np. „Moja rodzina”) i zainicjowanej rozmowy z dzieckiem nt. relacji w rodzinie, jej zwyczajów, obowiązków poszczególnych członków rodziny, sposobów komunikacji itp. W tej czynności uczestniczą nauczyciele dziecka i psycholog (przedszkolny lub z poradni).

Co powinien zrobić nauczyciel w przedszkolu w sytuacji podejrzenia zaniedbania dziecka przez rodziców?

- Zebrać informacje o dziecku m. in. od innych nauczycieli, samego dziecka i rodziców.
- Zebrać materiały związane z sytuacją dziecka np. dokumentacja z rozmów z dzieckiem, opisy zachowań i wyglądu dziecka.
- Zabezpieczyć dowody – jeżeli takie są.

2. Przekazanie spostrzeżeń personelu przedszkola nt. podejrzenia o stosowanie przemocy domowej wobec dziecka dyrektorowi przedszkola. Ustalenie dalszego postępowania wobec ofiary przemocy i jej sprawców.

Co powinien zrobić nauczyciel?

- Poinformować dyrektora przedszkola o zaistniałej sytuacji.
- Współpracować z dyrektorem przedszkola w celu podjęcia interwencji: przygotowanie wniosku (pismo) do Ośrodka Pomocy Społecznej lub Policji – wniosek taki podpisuje dyrektor placówki.
- Poinformować rodziców o podjętych działaniach (w tej sytuacji należy rozważyć, czy powiadomienie rodziców nie spowoduje zacierania śladów i tzw. „prania mózgu” dziecka).
- Opracować plan pomocy dziecku.

Przez cały czas trwania interwencji należy pamiętać o potrzebach dziecka.

3. Rozmowa dyrektora z rodzicami na temat podejrzeń o stosowaniu znęcania się fizycznego rodzica/ów nad dzieckiem. Uświadomienie potrzeb rozwojowych dziecka (akceptacji, miłości, poszanowania godności itp. i konsekwencji w dalszym życiu dziecka w sytuacji braku ich zaspokojenia lub przeciwstawiania się im. Wskazanie regulacji prawnych dotyczących powinności rodziców wobec dziecka i zasad postępowania przedszkola w sytuacji gdy nie nastąpi zmiana w złym traktowaniu dziecka przez rodzica/ów. W rozmowie powinien uczestniczyć psycholog przedszkola lub z poradni.

4. Powiadomienie jednostki organizacyjnej pomocy społecznej lub policji o konieczności podjęcia interwencji w rodzinie, w której stosowana jest przemoc fizyczna wobec dziecka w oparciu o procedurę „Niebieska Karta” (gdy dotychczas podjęte działania w przedszkolu nie odniosły skutku).

5. Powiadomienie sądu opiekuńczego o nadużywaniu władzy rodzicielskiej w stosunku do dziecka (jw.).

6. Złożenie doniesienia do prokuratury w sytuacji rażącego nadużycia władzy rodzicielskiej.

7. Objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną w przedszkolu dziecka i jego rodziny, będących ofiarą przemocy fizycznej w rodzinie.

- Powołanie, przez dyrektora lub koordynatora, zespołu ds. pomocy osobie/osobom pokrzywdzonym, który:

a) dokonuje weryfikacji danych dostępnymi sposobami, np. wywiad terapeutyczny, badania psychologiczne, rozmowa z opiekunami prawnymi, wywiad w rodzinie, analiza wytworów dziecka, badanie medyczne – nawiązanie kontaktu z lekarzem itp.;

c) opracowuje Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny /konsultowany ze specjalistą/

d) wspiera dziecko i jego rodzinę w czasie działań pomocowych;

e) dokonuje okresowej oceny udzielanej pomocy.

Dyrektor zawiadamia na piśmie rodziców lub opiekunów prawnych o ustaleniach dotyczących pomocy oraz monitoruje prawidłowość i skuteczność oddziaływań pomocowych.

11. Wskazanie możliwości wsparcia rodziny w prawidłowym wychowaniu dziecka przez instytucje realizujące działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Procedura wchodzi w życie z dniem 04.11.2013r.